

PROFIL AF HJEMLØSEPOPULATION I KØBENHAVN KOMMUNE I FORHOLD TIL HJEMLØSESTRATEGIENS INDSATSOMRÅDER

Der blev under hjemløsetællingen, uge 6 2007 i alt registreret 1886 hjemløse som hjemmehørende i København Kommune, svarende til 0,38 % af befolkningen. Det svarer til, at ca. 1 ud af 250 indbyggere i kommunen befandt sig i en hjemløshedssituation.

Der er desuden registreret ca. 100 personer, der opholder sig i København, men er hjemmehørende i andre kommuner, særligt fra Københavns omegnskommuner.

De Københavnske hjemløse fordeler sig bredt inden for forskellige aldersgrupper og boligsituationer (tabel 1). Der er relativt få ældre hjemløse, men store grupper af yngre og midaldrende hjemløse. De børn der optræder i tabellen, opholder sig langt overvejende hos deres mødre på familieinstitutionerne under § 110.

Tabel 1: Fordeling på bosituationer og alder:¹

	0-17 år	18-24 år	25-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	+60 år	Total
Gaden	1 % (3)	3 % (7)	10 % (26)	25 % (67)	34 % (93)	20 % (55)	7 % (20)	100,0 % (268)
Herberger	9 % (77)	11 % (98)	11 % (91)	25 % (210)	25 % (213)	14 % (119)	6 % (48)	100,0 % (879)
Hoteller o.l.	2 % (1)	9 % (4)	2 % (1)	26 % (11)	47 % (20)	12 % (5)	2 % (1)	100,0 % (47)
Venner/familie	2 % (5)	21 % (55)	16 % (42)	28 % (73)	23 % (60)	7 % (19)	1 % (3)	100,0 % (264)
Udslusning	1 % (1)	11 % (12)	10 % (11)	23 % (26)	30 % (33)	15 % (17)	10 % (11)	100,0 % (116)
Afsonere	0 % (0)	26 % (10)	8 % (3)	39 % (15)	28 % (11)	0 % (0)	0 % (0)	100,0 % (45)
Hospital	0 % (0)	16 % (7)	9 % (4)	32 % (14)	27 % (12)	14 % (6)	2 % (1)	100,0 % (59)
Andet	5 % (3)	11 % (6)	12 % (7)	25 % (14)	25 % (14)	12 % (7)	11 % (6)	100,0 % (75)
Uoplyst	0 % (0)	9 % (11)	7 % (9)	25 % (32)	24 % (31)	25 % (32)	9 % (12)	100,0 % (133)
Total	5 % (90)	12 % (210)	11 % (194)	26 % (462)	27 % (487)	14 % (260)	6 % (102)	100,0 % (1886)

¹ Grundet et lille antal med uoplyst alder svarer det samlede antal personer ikke til totalen.

Gadesoverne

Tabel 2: Profil for gadesovere i København

	% Blandt gadesovere	Antal gadesovere
18-24 år	3 %	7
Over 60 år	7 %	20
Kvinder	11 %	29
Første generationsindvandrere	21 %	51
Andensgenerationsindvandrere	2 %	5
Psykisk syge	36 %	75
Somatisk sygdom	32 %	55
Hjemløse i over 2 år	61 %	147
Funktionelt hjemløs ²	17 %	41
Modtager kontanthjælp	46 %	126
Modtager ingen indkomst	15 %	42
Narko	23 %	51
Hash	38 %	86
Alkohol	62 %	141
Piller	12 %	27
Misbrug i alt	78 %	177

De fleste af de Københavnske gadesovere er mellem 30 og 49 år, sammenlagt ca. 60 % af gadesoverne. Der er meget få helt unge blandt gadesoverne, men fra 25 årsalderen er der en del gadesovere. Der er også relativt få ældre blandt gadesoverne. Dog er aldersgruppen af 50-59 årige overrepræsenteret blandt gadesoverne i forhold til deres andel af det samlede antal hjemløse.

61 % af de københavnske gadesovere har været hjemløse i mere end 2 år.

Der er en betydelig andel af gadesoverne – ca. en femtedel – som er førstegenerationsindvandrere, mens der er meget få andengenerationsindvandrere blandt gadesoverne. En yderligere opgørelse fordelt på nationalitet viser at 60 % af gadesoverne angives at være danske, 10 % fra andre nordiske lande, 10 % fra øvrige Europa, 2 % fra Mellemøsten, 6 % fra Afrika og 10 % fra øvrige lande. Det er ikke muligt at udskille gruppen med grønlandsk baggrund.

36 % af gadesoverne vurderes at have en psykisk sygdom. En yderligere opgørelse viser, at de psykisk syge gadesovere findes i alle aldersgrupper, men at andelen er højest i de ældste aldersgrupper, således er der 65 % psykisk syge blandt gadesovere over 60 år og 52 % psykisk syge blandt gadesovere i alderen 50-59 år.

Andelen af gadesovere med somatiske sygdomme er derimod højest blandt de 30-39 årige, hvor 39 % angives at have somatisk sygdom.

15 % angives ikke at have nogen officiel indkomst, mens 46 % er kontanthjælpsmodtagere.

² Har bolig, men kan ikke opholde sig i den.

Det er værd, at bemærke at hele 17 % af gadesoverne opgives at have en bolig.

Der er massive misbrugsproblemer blandt gadesoverne. 62 % har et alkoholmisbrug, 38 % et hashmisbrug og 23 % angives at have et misbrug af narkotiske stoffer. Der er ca. en femtedel af gadesoverne der angives ikke at have et misbrug.

En yderligere opgørelse viser at ca. en femtedel af gadesoverne både har psykisk sygdom og misbrugsproblemer.

35 af gadesoverne (ca. 15 %) angives hverken at have en psykisk sygdom eller misbrug. 8 heraf er mellem 25 og 29 år.

Grundet den massive forekomst af både psykisk sygdom og misbrugsproblemer er der grund til at være opmærksom på, hvorvidt en del af denne gruppe kan have brug for egentlige botilbud med intensiv støtte.

Hvis yderligere en gruppe af gadesoverne skal kunne bo i egen bolig, evt. skæve boliger, er der med gruppens komplekse problemstillinger grund til at overveje brugen af tværfaglige bostøtteteams (assertive community treatment), dvs. der både rummer praktisk støtte, psykologisk støtte/behandling, og håndtering/behandling af misbrugsproblematikker, for de som kan modtage et sådant tilbud.

Unge hjemløse (18-24 år)

Tabel 3: Unge hjemløse i København fordelt på boligsituation.

Boligsituation	% blandt 18-24 årige hjemløse	Antal
Gadesovere	3 %	7
Herberger/forsorgshjem	47 %	98
Hoteller o.l.	2 %	4
Venner og familie	26 %	55
Midlertidig udslusning	6 %	12
Afsonere under kriminalforsorg	5 %	10
Behandling/hospital	3 %	7
Andet	3 %	6
Uoplyst	5 %	5
I alt	100 %	210

Hovedparten af de unge hjemløse i København befinder sig på §110-boformerne. Der er dog også en betydelig gruppe der overnatter hos venner og familie. Der er få gadesovere blandt de unge hjemløse.

Tabel 4: Profil for unge hjemløse i København

Kategori	% blandt de 18-24 årige hjemløse	Antal 18-24 årige ³
Kvinder	29 %	59
Første generationsindvandrere	21 %	38
Andensgenerationsindvandrere	15 %	27
Psykisk syge	20 %	33
Somatisk sygdom	16 %	28
Hjemløse i over 3 måneder	79 %	139
Hjemløse i over 1 år	42 %	77
Hjemløse i over 2 år	21 %	38
Funktionelt hjemløs (har bolig)	2 %	4
Modtager kontanthjælp	57 %	119
Modtager ingen indkomst	10 %	20
Narko	10 %	18
Hash	36 %	63
Alkohol	9 %	16
Piller	4 %	6
Misbrug i alt	42 %	72

Der er en betydelig andel af kvinder blandt de 18-24 årige hjemløse med 29 %.

³ Opgjort som det absolutte antal i den pågældende kategori. Procentandelen er opgjort fraregnet andelen der har svaret ved ikke.

Der er en stærk overrepræsentation af personer med første og andengenerationsindvandrere baggrund blandt de unge hjemløse. En yderligere opgørelse viser, at ca. 10 % af de unge hjemløse kommer fra Mellemøsten og yderligere 11 % kommer fra Afrika. 3 % af de unge hjemløse kommer fra de øvrige nordiske lande og 4 % fra det øvrige Europa.

Hovedparten af de unge hjemløse har været hjemløse i mere end tre måneder og ca. en femtedel har været hjemløse i mere end 2 år. Der er kun ganske få funktionelt hjemløse (som har egen bolig) blandt de unge.

20 % af de unge hjemløse angives at have en psykisk sygdom.

57 % af de unge hjemløse er kontanthjælpsmodtagere. 10 % angives ikke at have nogen officiel indkomstkilde.

Der er en betydelig gruppe af hashmisbrugere blandt de unge hjemløse, med ca. 36 %, men samtidig bør det bemærkes, at andelen af misbrugere blandt de unge generelt er lavere end i hjemløsegruppen som helhed. 'Kun' 10 % af de unge hjemløse angives at have et narkomisbrug. Det er i alt 42 % af de unge hjemløse, der angives at have et misbrug, mens over halvdelen således ikke angives at have et misbrug.

En yderligere analyse viser, at andelen med misbrug fordeler sig nogenlunde ligeligt blandt både unge med dansk baggrund og med første/anden generations flygtninge/indvandrerbaggrund. Blandt unge hjemløse med dansk baggrund har ca. 38 % et hashmisbrug og blandt unge med flygtninge/indvandrerbaggrund er andelen ca. 32 %. Forskellen er ikke signifikant.

En yderligere viser, at i alt 10 % af de unge hjemløse angives at være psykisk syge misbrugere (dobbelt diagnoser).

Der er grund til at være opmærksom på hvilke typer af tilbud, der egner sig til gruppen af unge med hashmisbrug. Særligt er der grund til at være opmærksom på mulige negative konsekvenser af kollektive boligløsninger, der indebærer en risiko for at fastholde tilknytningen til et hashmisbrugende miljø. Erfaringer viser, at evt. bofællesskabslignende løsninger skal have en forholdsvis høj persona-lenormering for at kunne håndtere gruppens problemstillinger.

Der er grund til at overveje brugen af individuelle boløsninger med bostøtte både til gruppen af unge misbrugere, og til gruppen af unge uden misbrugsproblemer. For gruppen af psykisk syge unge uden misbrugsproblemer, kan der være grund til at overveje behovet for botilbud i forhold til behov for social kontakt.

Brugere af §110-boformer og natherberger

Kategori	% blandt brugere	Antal brugere
18-24 årige	11 %	98
Kvinder	26 %	223
Første generationsindvandrere	26 %	200
Andensgenerationsindvandrere	8 %	59
Psykisk syge	20 %	142
Somatisk sygdom	22 %	155
Hjemløse i over 3 måneder	84 %	686
Hjemløse i over 1 år	52 %	423
Hjemløse i over 2 år	32 %	258
Funktionelt hjemløs (har bolig)	3 %	24
Modtager kontanthjælp	50 %	435
Modtager ingen indkomst	13 %	115
Narko	20 %	150
Hash	25 %	191
Alkohol	37 %	280
Piller	6 %	45
Misbrug i alt	55 %	421

Hovedparten af boformsbrugerne, 84 %, har været indskrevet i mere end 3 måneder og en tredjedel i mere end 2 år. Det er meget få blandt boformsbrugerne, der har en bolig.

En del af herbergsbrugerne, 20 %, har psykisk sygdom. 12 % (79 personer) angives at være psykisk syge misbrugere.

Der er omfattende misbrugsproblemer blandt boformsbrugerne, men det bør også bemærkes, at der er en betydelig del af boformsbrugerne, hvor misbrugsproblemer ikke er angivet. 289 personer blandt boformsbrugerne (ca. en tredjedel) angives hverken at have misbrug eller psykisk sygdom.

13 % af boformsbrugerne angives ikke at modtage nogen officiel indkomst.

Der er særligt en stor gruppe af førstegenerationsindvandrere blandt boformsbrugerne.

En betydelig del af boformsbrugerne kunne formentligt have gavn af bostøtteordninger i egen bolig. Der er grund til at være opmærksom på muligheden for forskellige typer af bostøtte, fra 'case management' modellen, hvor én bostøttemedarbejder/støtte kontaktperson tilordnes brugeren, til 'assertive community treatment' modellen, hvor multiple teams med medarbejdere med specialkompetencer inden for fx psykisk sygdom og misbrug yder støtte til brugerne efter behov.

Institutionsbrugere

Grupperne der står foran en snarlig løsladelse fra kriminalforsorg eller udskrivning fra behandling/hospital uden boligløsning udgør hhv. 45 og 59 personer i København Kommune, særligt fordelt over aldersgrupperne fra 18-49 år. Der er forholdsvis få ældre hjemløse i disse kategorier.

Blandt afsonerne er ca. en fjerdedel narkotikamisbrugere, men ca. halvdelen angives ikke at have et misbrug. Ca. 14 % af afsonerne angives at være psykisk syge. En fjerdedel har anden etnisk baggrund end dansk.

Blandt de der står over for en snarlig udskrivning fra hospital eller behandlingsinstitution uden en boligløsning finder vi en høj andel misbrugere med ca. 80 % og ca. 60 % angives at være psykisk syge. Ca. 40 % i denne gruppe falder under kategorien psykisk syge misbrugere (dobbeltdiagnose).

Der er grund til at være opmærksom på at en del af sidstnævnte gruppe formentlig har brug for egentlige botilbud med intensiv støtte men også for denne gruppe kan der fokuseres på om en del vil kunne klare sig i egen bolig med en forholdsvis intensiv bostøtte, særligt gennem bostøtteteams med sammensatte kompetencer (assertive community treatment).